

Zpravodaj 2014 pro práci s dětmi

Bratr Kálef • Horácký seniorát ČCE

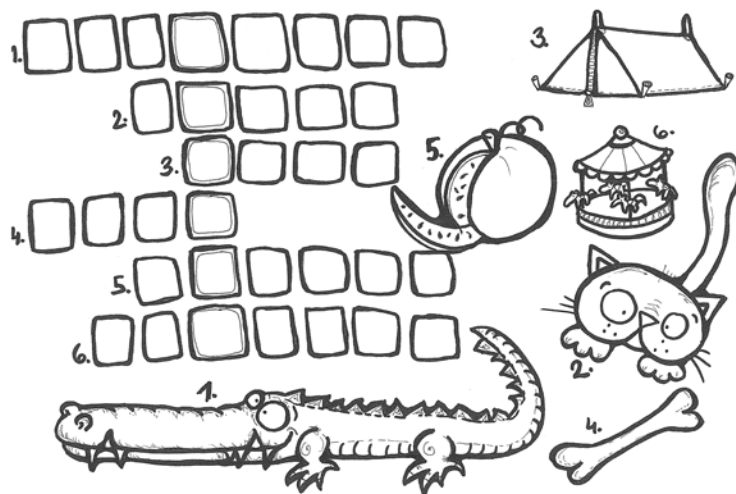

Bratr Kálef žije v roce 2014 – tohle o mně napsali do nějaké žádosti o dotaci. A přestože jim nevyšla, hodlám v tomto roce opravdu žít a nejen přežívat. Trochu se uskrovním a něco mám nasporeno z minulého roku. Takže: zase budou dva tábory, jarní Den rodiny i zářijové Setkání učitelů nedělních škol. Zase vyjdou dvě čísla Zpravodaje. Plánuju zapojit se i do Seniorátního setkání všech generací a možná i do kosení chráněných luk. A samozřejmě budu dál podporovat pravidelnou činnost s dětmi a mládeží ve sborech. O tom všem se mluvilo na březnové valné hromadě (konané tentokrát ve znamení mých oblíbených barev – víte jakých?*) Ohlíželi jsme se i zpátky – a zhodnotili, že se mi daří vcelku dobře, a že je dost věcí, ze kterých můžu mít radost. Najdete je ve zprávách o mém životě v roce 2013 – visí mi to na webu. Taky se tam dozvíte, kdože byl zvolen na další dva roky do mého výboru. Ale teď máte v ruce nové číslo Zpravodaje. Najdete v něm už zavedené rubriky. Téma nedělní školy – aktuálně probírané Apoštolské vyznání víry i anonci na příští ročník. A několik podstatných otázek a odpovědí. Okénko do jednoho sboru v seniorátě – můžete jím nakouknout do Daňkovic. Rozhovor dětí & rodiče – tentokrát z Třebíče. Pak jsou tu opět různé inspirace pro vaši práci s dětmi. Jak kdo co dělal, co zajímavého přečetl, co kdo prožil. A k tomu spousta pozvánek na jaro a léto. Však má také toto číslo 4 strany navíc! Žiju prostě bohatě a rád i v roce 2014. Žijte taky. A příjemně čtení!

Váš Bratr Kálef

(*zelená a fialová)

- 2 • Úvodník** (BK)
- Aktivity pro děti** (D. Novotná) • 2 • 16
- 3 • Apoštolské vyznání víry** (P. Gallus)
- Modlitba Páně** (R. Šormová) • 3
- 4 • Věřím... v Ježíše Krista..., jenž... trpěl** (A. Tkadlečková)
- Šestero otázek a odpovědí o nedělece** (A. Tkadlečková) • 5
- 5 • Téma nedělní školy 2014/2015 – Církevní rok**
- Rodinné bohoslužby v Daňkovicích** (D. Rumlová) • 6
- 7 • Rodinné odpoledne se „Skutečným dárkem“** (D. Šimková)
- Boží velikáni – náboženství v Jihlavě** (A. a J. Tkadlečkovi) • 8
- 9 • Pětiminutovky** (A. Svobodová)
- Rozhovor s Jakubem, Klárkou a jejich tátou** (P. Maláč) • 10
- 11 • Letní tábory Bratra Kálefa** (pozvánka a přihláška)
- Letní dětské tábory Blažkov 2014** (pozvánka) • 13
- 14 • Tak trochu jiná škola aneb „medailonky“** (pozvánka)
- Příroda je Boží dar...** (D. Šorm) • 16
- 17 • Kálef hodnotí deskové hry – Agricola** (J. Liška)
- Ohlédnutí za SKldny** (N. Keřkovská) • 18
- 18 • Konfirmační víkend v Brně** (J. Keřkovský)
- Po konfirmaci to nekončí!!!** (pozvánka) • 19
- 19 • LeSem a setkání všech generací** (pozvánky)

Inzerát

Bratr Kálef hledá někoho ochotného a šikovného, kdo by převzal vedení jeho účetní agendy. Pokud byste se tohoto úkolu chtěli a mohli ujmout nebo věděli o někom vhodném ve Vašem okolí, neváhejte a ozvěte se předsedovi spolku Janu Tkadlečkovi: tkadleckovi@hotmail.com.

Nedělka 2013/2014

Apoštolské vyznání víry

Typickým chytákem pro konfirmandy je otázka, kde v Bibli najdeme Apoštolské vyznání víry. Nenajdeme ho tam nikde, protože vzniklo podstatně později, kořeny má snad ve 4. století v Římě. Vzniklo jako vyznání křesťanů, které se původně učili křtěnci jako tajně předávanou základní pravdu víry teprve na Bílou sobotu v noci těsně před nedělním křtem. Formulace Apoštolského vyznání jsou úsečné a jaksí dogmaticky tvrdé, alespoň třeba ve srovnání s Nicejsko-cařihradským vyznáním, které je součástí každé katolické mše a je podstatně liturgičtější a poetičtější.

Vyznání začala vznikat v dobách, kdy bylo potřeba hodně stručně a přitom výstižně říci, v co křesťané věří. Nebyl čas vyprávět celý příběh Ježíše Krista a už vůbec nebyl čas a lecky ani příležitost číst biblické spisy. Příběh řekne hodně, ale někdy je třeba spíše rázná a precizní formulace, která přesně pojmenuje stav věcí. Takovým nástrojem byla právě vyznání. Umožňovala jasně vyjádřit obsah křesťanské víry směrem navenek a křesťanům zase dávala vodítko, jak o své víře mluvit a čeho se chytit, když člověk něco říct potřebuje, ale svými slovy by to nedokázal.

Rozebírání jednotlivých výpovědí Apostolika má proto své místo spíše v katechezi, tedy v hodinách náboženství, na konfirmačním cvičení, na schůzkách třicátníků či na biblických hodinách. V současnosti se ale zároveň má probírat s dětmi i v nedělní škole. Víím z vícero stran, že to není látka jednodu-

chá a řada učitelů nedělní školy se s tím potýká dost obtížně. Kdyby nedělní škola byla skutečně nedělní školou a kdyby její vedoucí byli skutečně učitelé, asi by to bylo náročnosti Apostolika přiměřenější. Už nějakou dobu se však naše církve snaží vést nedělní dětská setkání spíše jako dětské bohoslužby než jako školy. A jako těžiště bohoslužeb, a pro děti zvláště, jsou podstatně lepší biblické příběhy než dogmaticky vybroušený text Apoštolského vyznání. Určitě proto nebude chyba, když se i nedělní škola přidrží spíše biblického příběhu, který je pro danou neděli navržený a zpracovaný. Jistě stačí, když pak výpověď Apostolika nebo její hlavní obsah zazní třeba nakonec v jedné větě (třeba: a protože se stalo to a to, protože Bůh se zachoval tak a tak, proto vyznáváme ve vyznání víry toto). A vlastně vůbec nebude chyba, zvláště u obtížných výpovědí Apostolika, když děti uslyší jen biblický příběh bez vazby na vyznání. Pokud bývají děti u večere Páně, slyší Apostolikum recitovat celý kostel. Možná ho už umí také. A třeba některým výpovědím nerozumí (třeba jim nerozumí ani někteří dospělí), protože některé výpovědi opravdu hodně těžké či málo srozumitelné jsou. Však není všem dnům konec a časem jim to třeba někdo vysvětlí. A učitelé nedělní školy se snad zase dočkají příručky k nedělní škole, která bude tématem přiměřenější bohoslužbám i dětem.

Petr Gallus, Sázava

Modlitba Páně

Také jste si před pár měsíci říkali, jak předat Modlitbu Páně dětem? Jak sdělit obsah a krásu a zároveň text děti naučit? „Hledání pojítka“ patří už neodmyslitelně k přípravám učitelů nedělní školy, asi nejen v Novém Městě. Nám tentokrát pomohly tajné obálky: na začátku nedělní školy byla před dětmi bílá obálka, která plnila zároveň roli schránky pro dětské přímlyvy a prosby. Ke konci jsme vždycky obálku naplnili lístky s modlitbami a zároveň ji otočili a tím odhalili další kousek textu. Tak se nám postupně a pestře text Modlitby Páně objevoval před očima a děti se ho také postupně učily – četli jsme a společně říkali, co už známe, a přidávali vždy nové pokračování...

Ruth Šormová, Nové Město na Moravě

Věřím... v Ježíše Krista..., jenž... **trpěl**

jihlavská nedělní 6.4.2014

CO SE TU SKRÝVÁ?

Otázkami společně zjišťujeme, co je v krabici pod šátkem: Je to bílé? Jí se to? Žije to? ...

Byl tam ČERNÝ KÁMEN. Symbol utrpení. A našeho dnešního tématu...

CO JE TO TRPĚT?

Přidáváme k černému kameni předměty a slova, která souvisí s utrpením...

TRPĚL JEŽÍŠ?
Stavíme z bílých kamenů cestu Ježíšova života – byl radostný, bohatý, plný. Ale jsou tam i černé kameny. A na konci jeden velký. Ale ani ten nemá poslední slovo...

Ježíšova cesta NEKONČÍ ČERNĚ, ALE VE SVĚTLE. To, jak Ježíš žil, čemu věřil, co dělal, dál září do světa. A pořád je na straně těch, kdo mají trápení...

A co NAŠE TRÁPENÍ? Když se podíváme od konce, můžeme vědět: trápení se dá unést, protože ten nejtěžší černý kámen už Ježíš unesl. Dostáváme sílu své černé kameny nést a vzájemně si při tom pomáháme.

Šestero otázek a odpovědí o nedělce

Milí učitelé nedělky, před časem jste mnozí odpovídali na anketní otázky týkající se vašeho pohledu na úkol nedělní školy, na vaši roli učitele a podobně. Výsledky ankety byly jedním z podkladů mé práce o současné nedělní škole v naší církvi. Nabízím vám nyní stručné shrnutí závěrů práce ve formě šesti otázek a odpovědí. Považuji za užitečné, odpoví-li si na tyto otázky každý učitel sám i společně se spoluučiteli své nedělky. Možná najdete jiné odpovědi. V každém případě – promyšlení a organizování nedělní školy plně patří k otázce budování a poslání sboru. Nabízím svůj pohled k diskuzi a ochotu k rozhovoru s vámi – ať už na stránkách tohoto časopisu nebo osobně při návštěvě u vás ve sboru.

Alena Tkadlečková

Nedělní škola a její učitelé v Českobratrské církvi evangelické 21. století

(šest otázek a odpovědí k přemýšlení, oč tu vlastně běží)

1. Jak souvisí nedělní škola s bohoslužbami?

Nedělní škola patří k bohoslužbám. Je součástí jedné bohoslužby, jejichž část prožijí společně dospělí s dětmi v kostelních lavicích. Dětem tato společná část umožňuje připojit se ke slavení neděle, vrůstají do společenství sboru a církve. Prožijí-li děti určité prvky bohoslužeb (písň, modlitby, biblické čtení, ...) společně s dospělými, nemusí už učitel v nedělní škole tyto prvky zdvojit, ale může se soustředit na to, co děti v kostele s dospělými nezažijí, tedy zvláště na „kázání“, jež nedělní škola zastupuje především.

2. Jaký je základní záměr, cíl a obsah nedělní školy?

Úkolem nedělní školy je umožnit dětem setkání s evangeliem ve srozumitelné a aktuální podobě. Jde o to přinést jim poselství o tom, jak v tomto světě působí Bůh a co z toho pro nás vyplývá. Ústřední téma evangelia (J 3, 16) je v bibli rozvedeno do mnoha různých podob. Učitel má objevit jednu z těchto podob nejdříve sám pro sebe a předat ji v konkrétní „nedělce“ dětem. On sám může především probudit zájem. Stále hledá, jak nově a tvořivě setkání s evangeliem umožnit, může to však dělat bez úzkosti, že všechno leží na něm, a s nadějí, že se dění v nedělní škole chopí Bůh.

3. Jaké formy lze v nedělní škole používat?

Nedělní školu lze pojímat jako nejrůznější formou ztvárněné, otevřené dílo přiměřené dětem. Je třeba zvolit si tu formu, která je učitelům nejbližší – výtvarnou, divadelní, hudební, meditační, pohybovou, dialogickou... A ovšem i formu vyprávění, která je nejobvyklejší, ale zdaleka ne nejsnazší! Nejdůležitější je nespustit ze zřetele cíl – nedělní škola by si měla uchovat svoji jedinečnost – nemá být divadelním či výtvarným kroužkem, hernou ani čajovnou.

4. Kým má být učitel nedělní školy především?

Učitel je především současným svědkem předávajícím biblické svědectví skrze či za pomoci svědectví jiných. Děti se mají setkat s člověkem,

kteří je sám vnitřně zaujat biblickým svědectvím. Strhne jen ten, kdo sám je stržen. Učitel reflektuje svoji víru, své možnosti a děti, s nimiž se v nedělní škole setkává. Stále je na cestě „učení se“. Učitel má mít respekt před Bohem, kterého dosvědčuje, a má mít rád „své“ děti. Je přitom pro děti pouze jedním z mnoha svědků a jeho svědectví je jen jedním z úhlů pohledu, tzn. nemusí jim sdělit všechno, ale jeho svědectví má zapadat do společné stavby.

5. Co by o sobě měl učitel nedělní školy vědět?

Každý učitel by měl zhodnotit své schopnosti a vybrat si:

- stačí mi inspirovat se, najít a vybrat si to hodnotné z různých zdrojů a sestavit z nich vlastní koncepci své nedělky, jsem přitom v rozhovoru s dalšími a průběžně se vzdělávám;
- jsem „předčítatel“ a použiji hotovou koncepci připravenou někým jiným (např. v katechetické příručce), jehož svědectví je mi blízké a přivlastním si je;
- jsem „profesionál“ vzdělaný v základech teologie, pedagogiky a psychologie, který si sám umí určit cíl a způsob provedení nedělní školy.

6. Jak nedělní školu, její učitele a děti ovlivňuje dnešní svět?

Dnešní děti žijí v mnoha různých světech s mnohdy velmi rozdílnými hodnotami a mohou kvůli tomu prožívat určitý nesoulad. Přicházejí z různých životních situací i s různými představami o Bohu. Učitel pomáhá dětem pojmenovat a vyjádřit, čemu vlastně věří, aby mohly porozumět své jinakosti a vést dialog s ostatními. Dění v nedělní škole můžeme v době postmoderní chápat jako střípek z Božího světa, který si dítě zařadí do svého životního příběhu.

Církevní rok

Připravuje se nová příručka pro učitele nedělky, která tentokrát více sleduje rámec církevního roku a mírně akcentuje témata jako učení se životu, vztah k jídlu a přírodě, diakonii, „křesťanský život“, čas, smrt a zároveň podrobně probírá tři velké celky církevního roku. Na několika místech nabídne i materiál pro přípravu programu s dětmi mimo neděle (biblické hodiny pro děti, sborové dny, víkendy, ...) a pokusí se vnést do práce s dětmi témata, která se zatím objevovala zřídka. To vše opět na pozadí biblických příběhů. „Církevní rok“ spolu s autory jednotlivých úloh připravují Ondřej Macek a Lenka Ridzoňová.

Téma
nedělní školy
2014/2015

TÉMATU PŘÍŠTÍHO ROČNÍKU NEDĚLKY SE BUDEME URČITĚ VĚNOVAT TAKÉ NA

SENIORÁTNÍM
SETKÁNÍ
UČITELŮ NŠ

V SOBOTU 6. ZÁŘÍ 2014

V NĚKTERÉM ZE SBORŮ HORÁCKÉHO SENIORÁTU.

Rodinné bohoslužby v Daňkovicích

Ex 20,9–11: Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. Ale sedmý den je den odpočínutí Hospodina, tvého Boha. Nebudeš dělat žádnou práci ani ty ani tvůj syn a tvá dcera ani tvůj otrok a tvá otrokyně ani tvé dobytče ani tvůj host, který žije v tvých branách. V šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul. Proto požehnal Hospodin den odpočinku a oddělil jej jako svatý.

V Daňkovickém sboru nebývá nedělní škola, ale ještě donedávna jsme slavili celkem pravidelně jednou do měsíce rodinné bohoslužby. Donedávna znamená před mým nástupem na mateřskou dovolenou, teď je vše trochu složitější, ale přeci na jedny bohoslužby pro malé i velké z nedávné doby ráda zavzpomínám. Byly to mé první bohoslužby od narození Rebeky. V září jsme při rodinných bohoslužbách začali postupně probírat Desatero podle příručky pro nedělní školy. Při přípravě jsem se inspirovala katechetickou příručkou, kde jsem narazila na dobré nápady a ty si přizpůsobila nebo dotvořila ke svému obrazu.

Rodinné bohoslužby mívají obvyklý bohoslužebný pořad, jen v rámci kázání se snažím více zapojit všechny přítomné. Mívám radost, že v Daňkovicích to opravdu funguje. Lidé se nestydí a jak malí, tak velcí se zapojují a panuje, řekla bych, přiměřeně uvolněná atmosféra.

Kázání začalo motivačním uvedením. Přinesla jsem s sebou tři předměty: polštář, zpěvník Halleluja a zabalený dárek. Všichni měli za úkol hádat, o jakém přikázání dnes bude řeč, k čemu by se ty předměty mohly vztahovat. Nejvíce pomohl polštář, který se, jak děti vymyslely, používá k polštářové válce, ale taky k odpočinku, ke spánku, k zastavení. Zpěvník jako připomínka radosti až ke zpěvu. Máme v neděli zpívat sobě, druhým a hlavně Pánu Bohu k chvále. A dárek? To bylo asi to nejtěžší. Dárky dostáváme ve zvláštní den, ve svátek, a dárek jsme také obdrželi od Hospodina v podobě Desatera, zvláště čtvrtého přikázání. A pak ten dárek samotný ukrývá ještě další takový symbol pro den odpočinku, ale na to všichni museli s napětím počkat až do konce.

Pak nastala debata o tom, v čem by měla být pro nás neděle zvláštním dnem, čím by měla být jiná. Na pomoc byly připraveny lístečky, na kterých byly napsány různé činnosti, které měli všichni přítomní rozdělit do dvou sloupců – co se k neděli hodí a co ne (chodit do kostela, zpívat, uklízet, pomoci uklízet babičce, skládat uhlí, krmit zvířata, hrát na kytaru, ...). Ze dvou sloupců pak vznikly tři, protože některé věci byly sporné. Proto jsme navázali příběhem o Ježíšově uzdravení v sobotu.

Sobota, či v křesťanském případě neděle, je tu pro člověka. Většinou jako možnost, kterou moc nevyužíváme. Asi už nemusíme zakazovat chodit v neděli do kina, nebo zásadně nesportovat, ale trochu přemýšlet, jak vystoupit z rytmu a žít i jiný čas. A závěrem pár (vyčtených) rad: *Nepřeplň si neděli vším možným. Celý týden musíš – i to, co se ti nechce. V neděli nemusíš. Dělej, co tě těší – krom toho, co ti káže služební povinnost (veřejné služby) nebo láska (maminka uvaří).*

Je čas vyrazit do přírody, mezi druhé lidi. Přijít na jiné myšlenky s knížkou, s koníčkem, na který není jinak čas, na chvíli s dětmi, pro rozhovor, hru, společný smích.

Takové zklidnění vytvoří, nebo předpřipraví, setkání s druhými, se svým svědomím i s Pánem Bohem při službách Božích...

A pak přišlo konečně rozbalení dárku. V Daňkovicích nemáme posezení po bohoslužbách u kávy a čaje, jak to v některých sborech bývá, ale tentokrát posezení bylo. K odpočinku patří i dobré jídlo, a tak dárek obsahoval termosky s čajem a kávou, mošt a koláč. Nejen děti, ale i dospělí po bohoslužbách rádi zůstali a při dobrém jídle a pití další společnou chvíli slavili a trávili požehnanou neděli.

Debora Rumlová, Daňkovice

Rodinné odpoledne se „Skutečným dárkem“

V novoměstském sboru se na začátku adventu tradičně koná dobročinný jarmark. Každoročně je jeho výtěžek věnován na projekt adopce na dálku, do kterého je náš sbor již několik let zapojen. Letos výtěžek stačil nejen na pokrytí nákladů s adopcí spojených, ale dokonce ještě peníze zbyly. Se souhlasem staršovstva mohli učitelé nedělní školy rozhodnout, na co budou tyto peníze využity. Shodli jsme se, že část peněz použijeme na obnovu dětského hřiště v parku u kostela, a také, že určitě chceme podpořit nějaký charitativní projekt. Zaujal nás „Skutečný dárek“ od Člověka v tísní.

Člověk v tísní je nevládní nezisková organizace, která vychází z myšlenek humanismu, svobody, rovnosti a solidarity. V současnosti pomáhá lidem z více jak 25 zemí celého světa, ale i v České republice. Věnuje se humanitární a rozvojové pomoci, sociální integraci, vzdělání a osvětě, podporuje lidi a skupiny, kteří bojují za lidská práva.

Skutečný dárek funguje tak, že koupíte konkrétní věc, která je pak využita zejména v Africe či Asii. Výběr dáreků je veliký, pokrývají oblasti zdraví, obživy, vzdělání a pitné vody. Abychom zjednodušili dětem rozhodování, hlasováním jsme určili 8 věcí, mezi kterými pak dál vybíraly (včelí úl, veselou kozu, 20 kuřat, pumpu na čistou a zdravou vodu, latríny, osivo, bezpečný porod a ošetření nemocného).

Při rodinném odpoledni, které bylo tomuto tématu věnováno, bylo ze všeho nejdřív potřeba najít dárek, který byl schovaný v kostele. Děti našly veliký balík, ve kterém byly ukryté jednotlivé „skutečné dárky“, krabičky, které zároveň sloužily k hlasování. Pověděli jsme si, proč jsou vybrané dárky důležité. Děti v bodech ke každému darčku napsaly, proč má smysl ho podpořit. Pak si každý, kdo přišel, vzal kamínky a hlasoval pro dvě věci, které by chtěl podpořit. V konečném součtu děti a dospělí vybrali nákup pumpy na čistou a zdravou vodu, včelí úl a veselou kozu. Protože k té bylo ale ještě třeba pár peněz vybrat, dospělí se domluvili, že každý ještě něco přidá. Nakonec přidali tolik, že jsme mohli koupit ještě záchod!

Z peněz na pumpu Člověk v tísní vyvrtává nové pumpy, nebo opravuje nefunkční. V Africe chodí místní ženy pro vodu i kilometry daleko a povrchová voda má často tak špatnou kvalitu, že se po ní i umírá. Díky čisté podzemní vodě se výrazně snižuje nemocnost. Cílem nákupu veselé kozy a včelího úlu je podpora ekonomické samostatnosti pro majitele tohoto daru. Ten, kdo obdrží včelí úl, získává nejen med pro svoji rodinu, ale zbývá mu i na prodej, čímž může zlepšit ekonomickou situaci rodiny. Navíc se med využívá i jako medicína a pro posílení imunity. Koza je pro chudou rodinu zdrojem čerstvého mléka a příjmu. Každý rok má koza kůzlata, takže rodina může stádo buď rozšiřovat, nebo si přilepšit jejich prodejem. A záchod je samozřejmě také důležitý – v chudých zemích vykonávají lidé většinou svoji potřebu v křoví a tím se roznáší mnohé nemoci a kontaminuje se pitná voda. Proto zřízení záchodu zachrání mnoho lidských životů.

Po zodpovědném hlasování se děti odreagovaly při hraní afrického fotbalu. V čem se liší africký fotbal od našeho? V podstatě nijak, jenom se nehraje s koupeným míčem, ale s míčem, který je vyrobený z toho, co mají děti po ruce. Na závěr si děti vyrobily sloní zrcátko. Chvilí hrála africká hudba, v průběhu odpoledne jsme užívali dobroty a zájemci si mohli listovat a pročítat nejrůznější knížky o zemích a lidech, kterých se toto odpoledne týkalo. Za nákup jsme dostali certifikáty, které jsou na nástěnce v presbyterně. Je možné si na nich přečíst, jak bude dar využit a také se seznámit s konkrétním příběhem, kde tento dárek již pomohl.

Daniela Šimková, Nové Město na Moravě

Boží velikáni aneb náboženství v Jihlavě

Letos žijeme (s) Božími velikány. Provázejí nás v přípravách na náboženství, biblickou i kázání. A vstoupili nám do života mnohem osobněji, než jsme předpokládali. Mluví nám do věcí, ukazují nám jiný úhel pohledu, povzbuzují nás, obohacují a překvapují. Chceme se proto s vámi o tenhle nápad podělit a třeba vás inspirovat k něčemu podobnému.

Na začátku bylo jen 9 jmen a 9 prázdných siluet postav, které objevily něco důležitého pro život a výrazně ovlivnily podobu křesťanské víry. Postupně se zaplňují: zkoumáme s dětmi dobu, ve které velikáni žili, biblický text, který je ovlivnil, jejich píseň, myšlenky, z čeho měli radost, kvůli čemu se rozčilovali...

... tak například Bach nás inspiroval podpisem, kterým označoval svá díla: SDG – Soli Deo Gloria. Komenského jsme našli i na zátce od piva, Lutherovi jsme postavili Hrad přepevný. Každý velikán nás taky jednu neděli v měsíci vítal v kostele a ovlivnil celé bohoslužby – s Bachem zněla jeho hudba, Karafiáta jsme si mohli odnést v kázání i v klopě...

S jedním Božím velikánem, který má navíc osobní vztah k Jihlavě, prožijeme v květnu i tradiční Noc na faře. Zveme na ni i děti z dalších sborů seniorátu.

Alena a Jan Tkadlečkovi

☺ NOC NA FAŘE ☺ (A V KOSTELE) 24. 5. / 25. 5. 2014

Program:

- Hry, zpívání a povídání
- **Badatelská expedice** za poznáním historie i současnosti evangelického kostela v Jihlavě
- Večerní promítání
- Společná večere a snídaně
- Nocování na faře i v kostele
- Nedělní bohoslužby s Božím velikánem **Pavlem Speratem** ▲

S sebou: spacák, karimatku, psací potřeby, 50 Kč.

Sraz: v sobotu 24. 5. v 16 h na faře

Přihlášky: na e-mail tkadleckovi@hotmail.com

Bublínková válka

Hra vhodná pro nejmladší i náctileté, do místnosti i venku, pro cvičení pohybové koordinace a navození esteticky zajímavé atmosféry

Pomůcky: bublifuky nebo nafukovací balóčky

Hráči: 2 a víc

Všechny děti ve skupině dostanou bublifuky a rozpoutají bublinovou válku. Každý hraje proti každému a snaží se vyfouknutými bublinami zasáhnout ostatní a přitom se sám vyhnout zásahu bublinou. Jednotlivé zásahy ani není třeba počítat, jde o zahřívací cvičení, které vedoucímu hry dává možnost vysledovat dovednosti dětí a míru agresivity jejich chování v „boji“. Ponořte se do magické atmosféry trpčících se bublin.

Varianta s nafukovacími balóčky je spíše vhodným cvičením na posílení skupinové interakce, protože v této hře děti spolupracují jako tým. Ke hře použijeme více balóčků než je dětí a skupina se snaží udržet co nejdéle všechny balóčky ve vzduchu tak, aby se nedotkly země. Počet balóčků je možno při opakovaném pokusu navyšovat. Můžeme také vytvořit týmů několik a nechat je soupeřit mezi sebou.

Kuličková štafeta

Soutěživá hra pro děti školního věku i dospělé do přírody, rozvoj pohybové koordinace a skupinové spolupráce

Pomůcky: cvrknací kuličky nebo ping-pongové míčky

Hráči: 6 a víc

Vyberte zajímavou, členitou a různorodou trasu kdekoliv v přírodě, kde se domníváte, že se ještě dá cvrknat kulička. Z bezpečnostních důvodů jsou nevhodné silnice. Délku trasy odhadněte podle věku dětí od 200 metrů až do 1 kilometru, klidně do kopce – to bývá největší zábava. Rozdělte děti na stejně početné týmy a každému týmu přiřadte jednu

kuličku (nejlépe odlišných barev). Označte startovací čáru a stanovte cílový prostor. Děti se ve skupině mohou libovolně střídat ve cvrknání, je na nich jakou zvolí strategii, případně trasu k vytyčenému cíli. Jediným omezením je, že nikdo nesmí cvrknat 2× za sebou a nikdo nesmí vzít kuličku do ruky, ani když se zatoulá do strouhy, kaluže, křoví, pod pařez, apod. Rozhoduje čas a jejich schopnost spolupráce. Starším můžete hru ztížit třeba tím, že musí držet ruku, kterou necvrknají, stále za zády. (Není také od věci domluvit se předem na povolených způsobech cvrknání a s menšími to případně předem nacvičit). Hodně legrace a pozor na odřená kolena! ●

Sochaři a hlína

Kontaktní hra do místnosti i do zahrady umožňující sebevyjádření a spolupráci, pro dospívající a dospělé

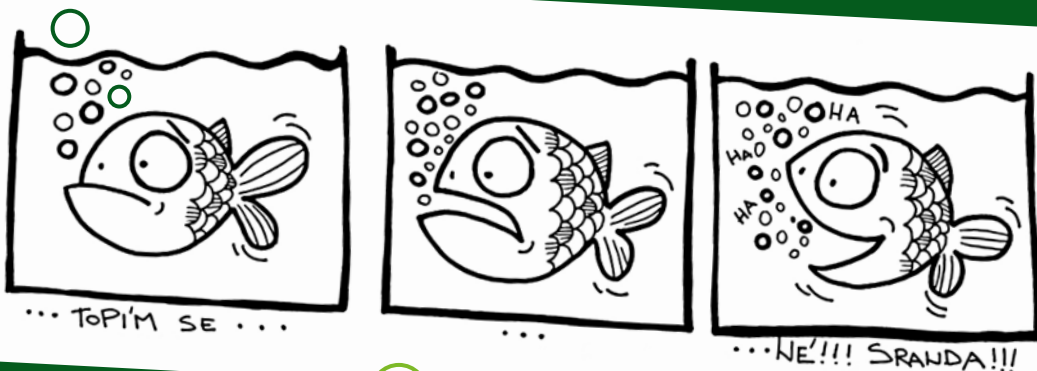
Pomůcky: hudba dle výběru, lze doporučit ambientní, relaxační nebo vážnou hudbu

Hráči: 6 a víc, sudý počet

Rozdělte účastníky do dvojic. Menší v každé dvojici bude „sochařem“, větší „hlínou“. Nechte potichu hrát hudbu a poskytněte sochařům i hlíně možnost se zaposlouchat a ponořit do své nálady. Sochaři podle hudby a rozpoložení začnou modelovat z těla svého partnera sochu hudby, která právě zní. Pracují s hlínou zcela dle svých představ a partner – hlína – do jejich činnosti vůbec nezasahuje, jenom drží tvar. Při sochaření se nemluví, sochař pouze jemnými pohyby ovládá tělo, tvaruje hlínu. Omezte práci sochaře vhodným časovým limitem. Když jsou sochy hotovy, sochaři poodstoupí a společně hovoříme o tom, jak se sochy cítí ve svém postoji, co asi vyjadřují. Sochaři posléze připojí svůj komentář a případně svou sochu pojmenují. Na závěr, pokud hudba ještě zní, se sochaři mohou ke svým sochám opět mlčky připojit a vytvořit s nimi na pár okamžiků sousoší. Není také špatná varianta, kdy sochaři usednou a nechají sochy oživnout – ty se začnou při hudbě pohybovat a rozvíjet sochařem vtisknutou symboliku. Jste-li se svým výtvořem spokojeni, nezapomeňte na dokumentaci svých představ.

Pokud se rozhodnete pro výměnu rolí, je vhodné zvolit zcela jinou hudbu.

Líza Svobodová

Jak to vidí...

rozhovor s dvojčaty Jakubem a Klárkou Chlupáčkovými (7 let) a jejich tatínkem Josefem Chlupáčkem

Pojďte, uděláme s vámi rozhovor, budete populární osobnost.

Víte, co je to populární osobnost?

Klárka: Nee!

Jakub: Ne.

Pan Chlupáček, táta: Kdo je populární, kdo je vidět v televizi, v rádiu slyšet, o kom se mluví.

To nevadí, vy budete populární a známí, protože o vás se bude psát v seniorátním zpravodaji! Začneme to jednoduše takovou jednoduchou otázkou: Jaké je tvé oblíbené jídlo?

Klárka: Palačinky.

Jakub: Svičková.

Táta: Asi, no, řízek.

A jak to dělá mamka, vaří vám to každému samostatně?

Jakub: Ne, my jíme, co je, ale prostě že nejradši, mým nejoblíbenějším jídlem je svičková.

Klárka: Tak mamka řekne, že dneska si třeba uděláme svičkovou, zítra palačinky a pozítří řízek.

Dneska je neděle, jak by podle tebe měla taková ideální neděle vypadat?

Klárka: Nevim.

Jakub: Svítit sluníčko, být prostě hezky.

A chodit do kostela?

Jakub: Ráno jo. Když nesvítí sluníčko, tak se tady můžeme učit o Pánu Ježíši a když je hezky, tak...

Táta: Když se ráno vzbudím a je hezký den, děti se na mne smějou, nekoukaj se špatně, že musíme vstávat do kostela, že jo, a pak když odpoledne můžeme jít na nějaký hezký výlet, strávit den spolu.

Když nic nemusíš, co děláš nejradši?

Klárka: Chci si hrát s kamarádkama venku.

Jakub: Skákat na trampolině.

Táta: Já když nemusím nic dělat... tak se jedu projet na kole, nejradši.

Chcete hrát ve vánoční hře?

Táta: Née. Necháme to na děti.

Jakou postavu byste chtěli hrát?

Klárka: Asi Marii.

Jakub: Hmm... Já asi Josefa.

Á... Josefa! A takový David by taky nebyl k zahození, ne? A co vy, pane Chlupáčku, kdybyste musel hrát?

Táta: Goliáše – mi tady napovídají.

Chybí vám něco v neděle?

Klárka: Ne.

Jakub: Ne, nechybí.

Dobře, když nechybí, co tam všechno děláte?

Jakub: Povídáme si o Pánu Ježíši a...

Klárka: A malujem si o něm.

Víte, co je to staršovstvo?

Klárka: Přemýšlí a kroutí hlavou stejně jako Jakub.

Znáte někoho ze staršovstva?

Jakub: Jo, taťku. (Minulý týden byl zvolen.)

Znáš ze školy nějakého evangelíka, katolíka, Hebreje?

Děti chvíli mlčí a přemýšlí, nevědí...

Někoho kdo chodí do kostela?

Klárka: Jo, Barču Prudíkovou.

Jakub: Kývá hlavou, že ano.

A vy, pane Chlupáčku? Znáte někoho v práci?

Táta: U nás je teda pár katolíků, ale evangelík žádný. Ale žádný takový, který by chodil pravidelně do kostela, jen že jsou pokřtění a že se ke katolíkům hlásí, ale že by byli nějak aktivní, to ne.

Teď se zeptám, proč myslíte, že neznáte nějakého Hebreje?

Jakub: Oni je Němci zahubili a už jejich tady jenom pár v „Židech“ (místní část Třebíče, chráněná UNESCO). Když se podíváte na židovský hřbitov, tak je tam asi padesát nebo ještě víc těch hrobů.

A vy jste někdy byli na židovském hřbitově?

Jakub: Ne, my tam chodíme za dědou, okolo, on tam blízko bydlí. Ale jednou jsme se setkali, šli jsme do toho domu, kde žijou, a paní vedoucí nám říkala a ukazovala, jak to u nich chodí. (Dům v „Židech“)

Kdo tě čím nejvíc zlobí?

Jakub: Že vždycky po obědě je pohádka, na kterou se chceme dívat, a táta řekne: „Běžte umývat nádobí.“ A sestra tím, že když na něco šáhnu, tak pořád píská, pořád protestuje a tak pořád dokola.

Klára: Mně brácha pořád dělá naschvály.

A co to je ten naschvál?

Klárka: Treba mě pořád pošfuchuje.

A jak se pozná naschvál?

Jakub: Když mě něčím naštvete, tak já to pořád opakuju, aby se naštvála.

Aha. A čím zlobí děti vás, pane Chlupáčku?

Táta: Že jsou děsně pomalý.

V čem jsou děsně pomalý?

Táta: Ve všem. Když se ráno stává do školy, tak to je večný boj.

Jakube, čím sestře uděláš radost? Umiš jí udělat radost?

Jakub: Jo.

Čím?

Jakub: Že třeba jí pomůžu rozestlat postel, tak ona mi poděkuje a zase ona mi něco udělá, tak ji poděkuju a furt takhle dokola.

Čím umíš ty, Klárko, udělat bratrovi radost?

Klárka: Když jsme v pátek dostali domácí úkol z hudebky, tak to Kuba nenapsal, myslím z klavíru, tak já jsem mu ten úkol nechala opsat.

Fajn, no dobrý. A čím uděláte vy dětem radost?

Táta: Čím udělám dětem radost? Čímkoli, zmrzlinou, nebo když je nechám dívat na pohádku, večera se dívali na Nekonečný příběh, když už měli jít spát – dokonce...

Jakub: Anebo legem.

Klárka: Nebo když nám koupí lego Pán prstenů.

A čím uděláte radost mamince?

Klárka: Když ji umyjeme nádobí.

Jakub: Když ji umyjeme nádobí nebo že se na sebe nemračíme a že...

Klárka: A že si hrajeme s Filipkem (mladší bratr).

Čím si myslíte, že by děti chtěly být, až budou dospělé?

Táta: Kuba básní, že by chtěl být kovářem, to má z těch pohádek. No a Klárka, ta v tom má jasno, ta chce být pořád lékárnice – prozatím tedy.

Klárko ty chceš být lékárnice?

Klárka: Zatím.

A ty Kubíku? Kosmonautem?

Jakub: Tím kovářem nebo podkovářem.

Kosmonautem bych teda být nechtěl, protože bych se bál. Já bych se bál, že bych vyletěl a byl bych přivázaný k tý lodi a nějak bych se tam blbě otočil a ono by to prasklo a bylo by po mně.

Klárko, víš, čím bys ty určitě nechtěla být?

Klárka: Kosmonautem.

Taky kosmonautem?

A, pane Chlupáčku, čím byste chtěl být vy, kdybyste nebyl tím, čím jste?

Táta: To nevím, to nevím...

Těšíte se na oběd?

Klárka: Jo. Protože budeme mít u babičky králíka.

Vy se taky těšíte na oběd, pane Chlupáčku?

Táta: Hmm, králik, ten je oblíbenej.

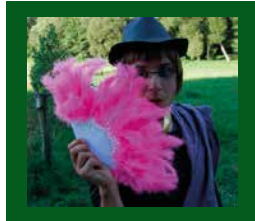
Jakub: Já taky.

Klárka: S bramborama a s nádivkou. Mňam, mňam, MŇAM!

Tak já vám děkuji za rozhovor.

letní
tábory

Bratr Kálef

Křídla u Nového Města
na Moravě

1. běh

28.6. – 7.7. 2014

pro děti od
dokončené
1. třídy
do 13 let

cena: 2000 Kč

hlavní vedoucí:

Jan Keřkovský

tel.: 739 244 603

jan.keřkovsky

@tiscali.cz

2. běh

18.7. – 30.7. 2014

pro mládež od
10 do 16 let

cena: 2000 Kč

hlavní vedoucí:

Josef Ženatý

tel.: 607 550 255

JosefZenaty

@gmail.com

Přihlášky u hlavních vedoucích
nebo na www.bratr-kalef.evangnet.cz

Bratr Kálef, r.s., Vrchlického 1, Jihlava, 586 01, IČ: 488 98 937
bratr-kalef@evangnet.cz, facebook.com/bratrkalef, www.bratr-kalef.evangnet.cz

Přihláška na stanový tábor Bratra Kálefa

www.bratr-kalef.evangnet.cz

Přihláška na tábor (zakřížkujte):

běh pro mladší
(od 1. dokončené třídy do 13 let)
28. 6. až 7. 7. 2014
hlavní vedoucí: Jan Keřkovský

běh pro starší
(od 10 do 16 let)
18. 7. až 30. 7. 2014
hlavní vedoucí: Josef Ženatý

Účastník (údaje uvedené v této přihlášce slouží pouze pro potřeby našeho tábora):

Jméno a příjmení: .....

Rodné číslo: .....

Adresa: ..... **PSČ:** .....

Telefon: ..... **e-mail:** .....

Zdravotní pojišťovna: .....

Úrazové pojištění: má nemá číslo pojistky: .....

Pokud nebudete v době tábora na uvedené adrese, uveďte prosím nějaký kontakt, kde budete k zastižení, případně na koho se (bude-li to nutné) máme obrátit:

Prohlašuji, že mé dítě: *umí plavat* *neumí dobře plavat* *neumí vůbec plavat*

Zdravotní omezení, či dieta dítěte, o kterých bychom měli vědět před zahájením tábora:

Hrazení **táborových poplatků** (převodem nebo složenkou, nejpozději do 15. 6. 2013):

běh pro mladší:

2000,- Kč

č. ú.: **2200424296/2010**

zpráva pro příjemce: **vaše příjmení a 2806**

běh pro starší:

2000,- Kč

č. ú.: **2200424296/2010**

zpráva pro příjemce: **vaše příjmení a 02**

Pokud nebudete moci z jakéhokoliv důvodu částku uhradit předem, dejte vědět hlavním vedoucím. Peníze můžete v hotovosti přivést až při zahájení tábora. Budete-li potřebovat vystavit potvrzení o účasti dítěte na táboře (například pro zaměstnavatele), případně vypsát fakturu, sdělte to předem. Každý sponzorský příspěvek či dar je vřele vítán.

Souhlasím s tím, že případné zbylé finanční prostředky z poplatku za tábor budou využity ve prospěch nákupu a oprav táborového vybavení Bratra Kálefa.

Souhlasím s tím, že fotky a audiovizuální materiály pořízené během průběhu tábora mohou být použity pro prezentační účely Bratra Kálefa.

Datum: .....

.....
(podpis rodičů, zákonného zástupce)

Vyplněnou přihlášku zašlete **do 10. 6. 2013** hlavním vedoucím.

Svoji účast však, prosím, **co nejdříve potvrďte mailem nebo telefonem**. Kapacita tábora je omezená.

Jan Keřkovský

Vrchlického 1, Jihlava, 586 01

email: jan.kerkovsky@evangnet.cz, tel. 739 244 603

Josef Ženatý

Sladkovského 638, Pardubice 530 02

email: josefzenaty@gmail.com, 607 550 255

Křesťanské sdružení mladých lidí YMCA
spolu s brněnským seniorátem ČCE pořádá i letos

LETNÍ DĚTSKÉ TÁBORY

BLAŽKOV 2014

1. běh pro **mladší děti** (po 1. až 5. třídě) **od 29. 6. do 9. 7. 2014**
2. běh pro **starší děti** (po 5. až 9. třídě) **od 9. 7. do 19. 7. 2014**

MÍSTO: Evangelické středisko Blažkov na Vysočině

VEDENÍ TÁBORA: 1. běh faráři Miki Erdinger a Ondřej Ruml

2. běh farář Pavel Freitinger

UBYTOVÁNÍ: chaty **STRAVOVÁNÍ:** 5x denně, pitný režim

DOPRAVA: individuální do tábora

ZDRAVOTNÍ PÉČE: trvale přítomen zdravotník

PROGRAM: připraven s ohledem na věk a zdatnost dětí

CENA: 1 950 Kč za 1 dítě (další sourozenci 1 850 Kč).

Platba na účet po potvrzení obdržení přihlášky.

PŘIHLÁŠKY (k vyzvednutí ve sborech ČCE, nebo v kanceláři YMCA Brno):

zašlete co nejdříve, nejpozději do 15. května 2014,

pro mladší běh na e-mail: ondrej.ruml@centrum.cz;

případně poštou na adresu: Ondřej RUML, Rovečné 174, 592 65.

Pro starší běh na e-mail: pfreitinger@tiscali.cz;

případně poštou na tuto adresu – Pavel Freitinger, Vanovice č. 60, 67936

Kritériem přijetí bude kromě věku dítěte i datum odeslání přihlášky.

Na co se můžete těšit
při letošním seniorátním
Dni rodiny?

Tak trochu jiná škola

aneb

„medailonky“

Silvie Dračková

workshop „Domácí vzdělávání“

V rámci svého workshopu nabízí Silvie několik témat – z nich si účastníci vyberou, která je nejvíc zajímavá:

1. Co je potřeba, aby rodiče mohli děti vzdělávat doma
2. Školní vzdělávací programy a individuální vzdělávání
3. Jakým způsobem se doma učí
4. Jak se učí náš syn
5. Ukázka pomůcek, knih, tipy na kurzy
6. Ukázka z jednoho projektu

Silvie, proč jste se rozhodli pro domácí školu?

Asi proto, že doba, kterou musí děti ve škole prosedět, se nám zdá jako ztráta času, a nenašli jsme v blízkosti nějakou alternativní školu nám finančně dostupnou. Taky proto, že doma se mohou děti rozvíjet podle svých možností, nejsou omezené časem, ve kterém by měly něco plnit. Je jim poskytnuta individuální péče. Rodiče znají své děti, a tak mohou společně s dětmi rozvíjet jejich osobnost. Pracovat s jejich temperamentem, emocemi atd. A hlavně – protože jsme se synem na tom dali mu na výběr. A protože nás to baví.

Jaroslava Švarcová

workshop

**Montessori
pedagogika
zážitkem**

Moje cesta k Montessorri

Když jsem nastoupila na matřiční školu, uvědomila jsem si, že s dětmi mohu pracovat i jinak, než jsem se to teoreticky učila na střední a vysoké škole. Díky vstřícnosti pana ředitele jsem se dostala na seminář „Respektovat a být respektován“ manželů Koprivových, kde jsem měla možnost doslova si prožít různé situace, se kterými se denně setkávám, trochu jinak. Absolvováním tohoto kurzu odstartovala moje cesta k Montessori pedagogice. Postupně jsem absolvovala několik přednášek a školení k této tematice a v roce 2012 přidala vzdělávací kurz „Montessori pedagogika pro MŠ“.

Moje první zkušenost s Montessorri byla svým způsobem (teď už) úsměvná. Sešli jsme se na „elipse“ a lektorka na zem položila nože... Byly různé velikosti a ona se nás zeptala, kterým bychom nechali tříleté dítě krájet. Absolutně mě to vyděsilo: „Tříleté dítě? Ostrý nůž?“ Mno, jaká by byla Vaše reakce? Po chvíli jsem si uvědomila, jak se na některé věci dívám z té druhé stránky. Nevidím to, že se dítě učí samostatnosti, koordinaci pohybu a zručnosti, a zároveň kritickému myšlení a respektu k ostatním, ale to, že je to nebezpečné. Domněnka a představa úrazu byla pro mě silnější než možnost využití senzitivního období dítěte „pro krájení“. V senzitivním období dítě zažívá pocit nových možností, nových aktivit. Pokud jsme vůči nim vnímaví a tyto tendence podporujeme, rozvíjíme i jeho psychický vývoj a chuť učit se dalším činnostem.

Montessorri je pro mě cestou a získáváním duševního klidu a pohody... I když musím se přiznat, že je pro mě (jako pro živou, rychlou, nedočkavou a netrpělivou osobu) někdy opravdu těžké zklidnit se, potlačit své vlastní potřeby a touhy a vžít se do toho malého človíčka. Mnoho věcí a schopností se totiž musíme nejprve naučit my – rodiče, učitelé, ... a pak to můžeme teprve učit naše děti.

„Tak trochu jiná škola“ je i v soběslavském středisku Diakonie ČCE Rolnička

Speciální školy vznikly v roce 1995 pod oficiálním názvem Církevní speciální školy pro žáky s více vadami, od roku 2004 existují jako samostatný právní subjekt s oficiálním názvem: Mateřská škola, základní škola speciální a praktická škola Diakonie ČCE Rolnička Soběslav. Činnost školy doplňují podpůrné služby – doprava mikrobusem, pobyt v centru denních služeb v době mimo vyučování a osobní asistence v průběhu vyučování. Žáci mohou pravidelně využívat fyzioterapii a masáže, logopedii, arteterapii a další speciálně pedagogické terapie. Výuka ve škole je individualizovaná v ročníkové smíšených třídách – žáci se vzdělávají

ve skupinách nebo samostatně v místnosti pro individuální terapie. Žáci s diagnózou autismus využívají speciální učebnu. Do výuky jsou zařazovány chvíle pro odpočinek a relaxaci. Škola také organizuje kurz k doplnění základů vzdělání pro dospělé lidi, kteří v minulosti neměli možnost navštěvovat školu nebo ani po absolvování 10 let docházky do základní školy speciální nezískali základy vzdělání.

O vzdělávání dětí s postižením v církevní škole bude v Horních Vilémovicích mluvit ředitelka Mgr. Kamila Viktorová, těšit se můžete také na muzikálové vystoupení klientů Rolničky a divadelní pohádku v podání pedagogů.

Během dne si také můžete zakoupit originální výrobky, které vznikly v chráněných dílnách a v centru denních služeb.

Daniela Šimková

Můj zájem o „alternativní pedagogické směry“ má své kořeny ve studiu na Vyšší odborné škole pedagogické ve Svatém Janu pod Skalou. Na první pohled mě zaujaly dvě věci, na které jsem dosud nebyla zvyklá. V první řadě to byl úplně jiný přístup učitelů k nám – dnes by se řeklo respektující. A pak úplně jiné uspořádání školních lavic. V mnoha metodických a didaktických předmětech po nás neustále chtěli – ano, takto se to obvykle ve školách dělá, ale jak vy to uděláte – jinak? Zde mě také nadchla myšlenka domácí školy (až natolik, že se s dcerou v příštím školním roce oficiálně k domácímu vzdělávání připojím), seznamovala jsem se s teoriemi různých „škol jinak“. A musím říci, že mě to všechno natolik poznamenalo, že mě tyto alternativy pořád velmi baví, zajímají – jezdím na různé semináře, čtu knihy o jednotlivých směrech, snažím se alternativní školní zařízení navštěvovat. A ráda se s Vámi podělím o to, co jsem se dozvěděla, co mě zaujalo. Všechno to, co mě nadchlo a o čem jsem přesvědčená, že má smysl, také zkouším i v praxi – jsem sice hlavně „máma“, ale mám možnost pár hodin týdně vést mimoškolní vzdělávací aktivity pro různě staré děti. Díky tomu si myslím, že to, co jsem se dozvěděla, není suchá teorie, která funguje jenom v ideálním prostředí. Upřímně, v praxi je to tedy někdy hrozně těžké 😊, ale pořád věřím, že je

pro děti (a v neposlední řadě i pro učitele) velmi důležité, aby se alespoň některé věci ve školách „jinak“ dělaly.

Bratr Kálef, z. s.
Horácký seniorát
zvou na

Den rodiny

sobota 17. května 2014
sborový dům ČCE Horní Vilémovice

- 9.30 příjezd, občerstvení a prezence
- 10.00 zahájení v kostele, uvítání, pobožnost (Jan Tkadlec)
- 10.30 **pro dospělé:** povídání o „jiných školách“: montessori, waldorfských, svobodných, domácích, lesních (Daniela Šimková) a o základní speciální a praktické škole Diakonie ČCE Rolnička (Kamila Viktorová)
pro děti: zábavný program, hry
- 12.30 oběd + prodejní stánek Rolničky (výrobky chráněné dílny)
- 13.30 **pro rodiče i s dětmi:**
- Montessori pedagogika zážitkově (Jaroslava Švarcová)
- Domácí škola: povídání, pomůcky (Sylvie Dražková)
pro „náctileté“: „Vyšívání pro puhoše“ aneb akční program Dana Šimka a Říši Dražky
- 14.45 divadlo Rolnička (muzikál Pomáda, pohádka O klukovi s nudli)

Přihlášky s počtem účastníků pošlete
do 11. května na alonemec@seznam.cz.

Účastnický poplatek (program, občerstvení, oběd):
dospělý: 100 Kč, dítě: 50 Kč,
rodina: 250 Kč, děti do 3 let zdarma.

Tak trochu jiná škola

Pro všechny generace!

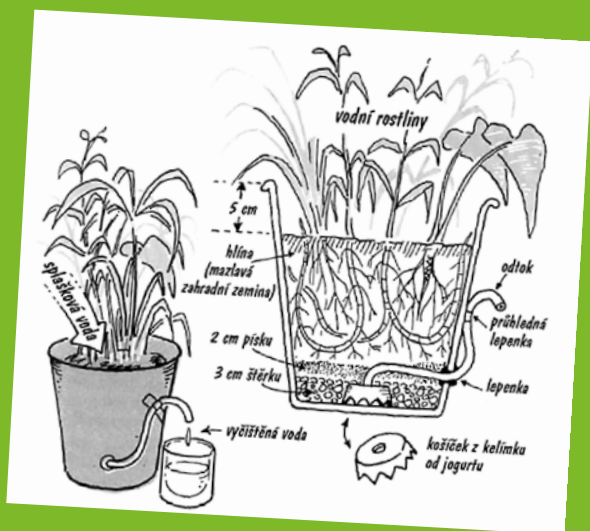
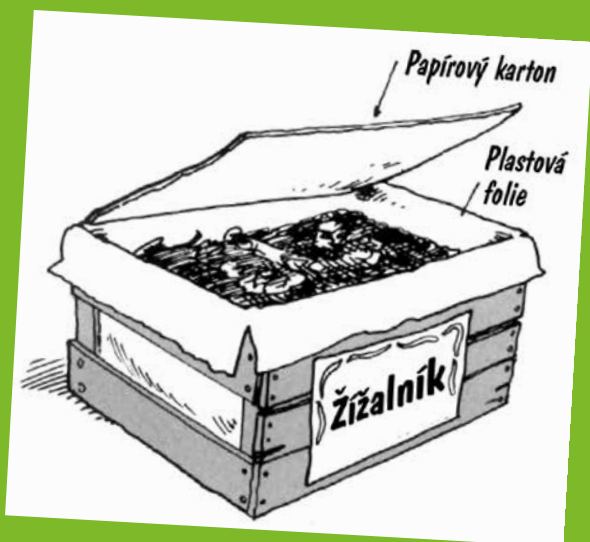
Příroda je Boží dar...

Ekumenická organizace „Česká křesťanská environmentální síť“ díky péči Marka Drápala a Olgy Richterové vydá na podzim katechetickou příručku „Příroda je Boží dar“, která je překladem publikace švýcarské katechetky Dorothey Loosli-Amstutz. Příručka je plná nepřeborného množství nápadů, praktických aktivit spojených s biblickou a ekologickou výukou. Je uvozena metodickým úvodem a členěna podle biblického kánonu. Každá kapitola začíná citátem ze Starého či Nového Zákona a otevírá ekologické téma, související s přečteným biblickým textem. Následuje popis možného průběhu vyučovací hodiny, zakončený poukázáním na ekologické souvislosti. U každé lekce najdete doporučení, pro kterou věkovou skupinu je dané téma připraveno, přičemž autoři byli vedeni snahou o co nejpestřejší paletu pedagogických postupů – od klasické frontální výuky přes aktivní zapojení žáků do poznávacího procesu až po hru. Kapitulu zakončují návrhy na další činnosti, zdroje inspirace či internetové odkazy. Je vhodná jak pro faráře, učitele nedělních škol, tak i pro využití v rodinách a při volnočasových aktivitách dětí.

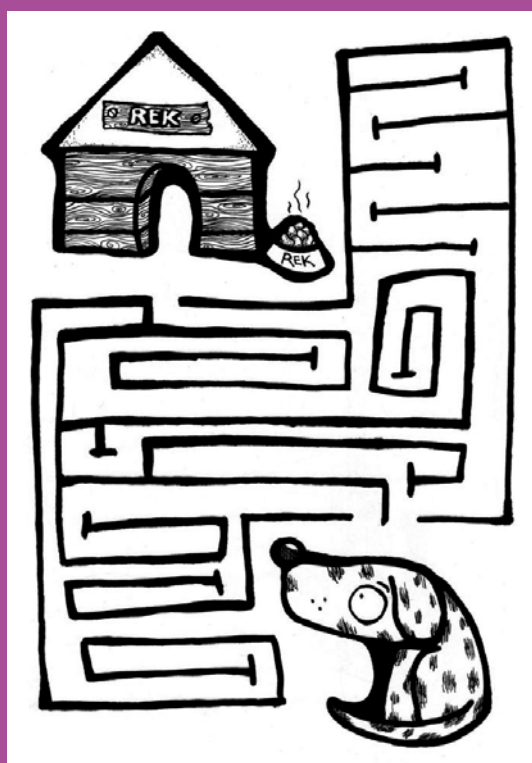
„Knížka Příroda je Boží dar přichází na pomoc učitelům náboženství, etiky i všem dalším pedagogům a vychovatelům se srdcem otevřeným Pánu Bohu a vnímavým k přírodě. Ukazuje, jak v každodenním životě rozvíjet v dětech a mladých zodpovědný přístup k životnímu prostředí, jak propojovat výklad Bible s úctou ke světu kolem nás. Autoři Bible pochopitelně nevnímali ekologii pohledem dnešního člověka. Bible je ale živým slovem, které promlouvá i k nám, do současné situace, a péče o budoucnost naší planety patří k základním povinnostem lidstva.“ (z předmluvy)

Pro další informace sledujte: <http://ekes.cz/>

David Šorm

Aktivita pro děti od Dity Novotné

Agricola aneb upeč třeba chleba, postav třeba zed'

Kolik máš prasat, ovcí, krav, zeleniny a obilí? A jak máš velký dům? Máš ho jen ze dřeva, nebo je zděný? A máš postavenou kadibudku nebo alespoň rybníček či lavičku před domem? Tak to je jen pár otázek, které zní na úplném konci hry Agricola – hry, u které toho zažijete mnohem víc, než byste čekali. Nejen totiž, že se vžijete do role sedláka ze 17. století, budete se snažit uživit sebe i svou rodinu, při sklizních mít co největší úrodu a pečovat o svá stádečka dobytka, ale také se vám bude kouřit z hlavy intenzivněji, než při písemce z matematiky.

Jako venkovský sedlák na začátku hry dostanete malý pozemek, domek a... to je vše – o zbytek se postarejte sami! Nasekejte dřevo, vypalte cihly, natrhejte rákos, sesbírejte kamení a nalovte ryby. Zorejte pole, zasadte tam pracně sehnané sazenice dýní, postavte ploty a nažeňte tam divoká prasata, co jste chytili v lese. Aby se jim víc dařilo, stlučte jim v rohu ohrady chlív. Aby se víc dařilo vaší rodince, postavte si světnici navíc. Do ní hliněnou pec. Nebo rovnou kamennou? V ní upečte čerstvý, křupavý chléb. Abyste ho nemuseli pojídat sami, najměte si nádeníky a na večeri pozvěte malíře nebo faráře. Že nevěříte, že toto všechno lze zvládnout v jedné deskové hře? Věřte, možné to je!

Tedy, v žádné „partii“ rozhodně nevyužijete celé spektrum možností, které hra nabízí. Času je totiž málo a cest k výhře nepřeborně. Někdo se zaměří především na stavbu svého domu a vybuduje si vilu, někdo na pěstování obilí, až mu budou prskat sýpky. Někdo bude své tahy promýšlet 10 kol dopředu, někdo hru nechá plynout a jen si ji užije. Někdo ji bude nejraději hrát se čtyřmi kamarády, někdo raději jen a pouze sám (ano, i v jednom to je zábava!). Každý si tedy najde to své, každý bude moci ukázat, jak by on sám hospodařil. A na koho to bude málo, může si přikoupit i rozšíření, se kterým vám na statek přibudou třeba koniči. Jak by Kálef tuto hru oznámkoval? Parádní, úžasné, skvělé! Spousta zvířectva, spousta zábavy. Jen někdy až moc bolení hlavy z přemýšlení. Kálef může doporučit pěti kuličkami hroznů ze šesti!

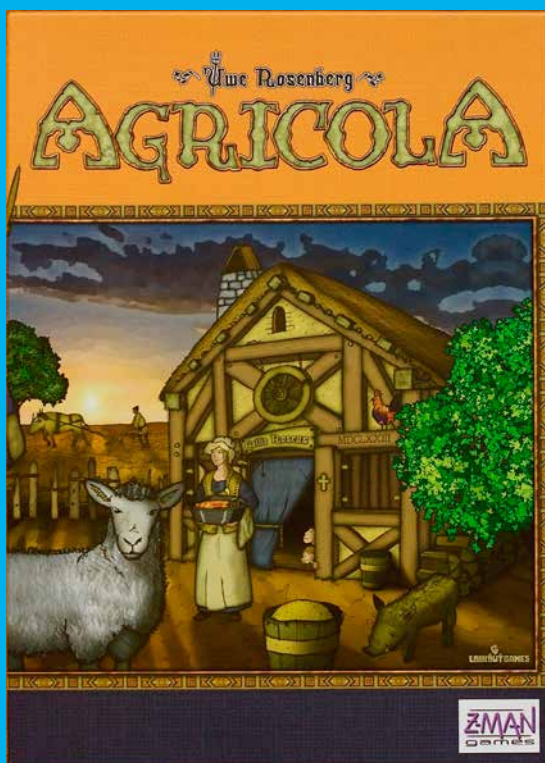

Kálef hodnotí deskové hry

Zeje vám vaše domácí skříňka se společenskými hrami prázdnou a uvažujete, čím ji nacpat k prasknutí? Své tipy, co pořídit, vám počínaje tímto číslem Zpravodaje bude přinášet Kálef v této rubrice. Vždy si vezme na paškál nějakou deskovou hru, kterou nejprve s kamarády důkladně vyzkouší, a poté tady podrobí svému vybranému vkusu. A do jaké se pustil napoprvé?

cena: od 800 Kč
počet hráčů: 1 až 5
časová náročnost: 30 minut na hráče
doporučený věk: 12 až 99 let
možnost dokoupit rozšíření: ano

Jakub Liška

Ohlédnutí za SKI dny

Od 28. 2. do 2. 3. se konaly zimní „SKI dny“ pro mládež Horáckého seniorátu, tentokrát na Zbytově. Mládežníků se sjelo kolem dvaceti, a to nejen z Horáckého seniorátu. Víkend jsme zahájili páteční večerí. Hlavní program se odehrál v sobotu, kdy jsme podnikli velkou výpravu kouzelnou přírodou v okolí Zbytova, došli jsme až ke kostelíku Vítochov a pak se vrátili zpět. Celý den nám počasí přálo a bylo nádherně a slunečno. Cestu jsme zakončili sáňko-bobovým závodem na kopečku, kde ještě byly poslední zbytky sněhu. Večer měl pro nás připravený program Jan Keller, který vzpomínal

na dobu totality u nás a na rok 1989. Zbytov byl v té době důležitým místem, kde se mohla mládež setkávat, což muselo být tajné a velmi diskrétní a bylo to spojené s nepříjemnostmi danými dobou. Přednášku doprovázely tehdejší fotky, na kterých mnozí z nás poznávali také své rodiče a jejich přátele. Celou akci jsme zakončili nedělními bohoslužbami v jimramovském kostele a konečným úklidem.

Víkend byl velmi příjemný, přesto že chyběla trochu základní specifická složka SKI dnů – sněh.

Další akce naší mládeže se bude konat o víkendu od 30. 5. do 1. 6. ve Sněžném.

Noemi Keřkovská

Konfirmační víkend v Brně

Konfirmační víkend je, když se 24 konfirmandek a konfirmandů z 5 sborů Horáckého seniorátu vypraví do Brna, na cestu si sbalí čtyři faráře, spacáky a přezůvky a ubytují se na internátu Evangelické akademie přímo v centru města. Pak už zbývá jen doladit program a může se začít. Nejdřív divadlo: „Můj romantický příběh“ se ten kus jmenoval a byl (jak název nenapovídá) vlastně docela drsný a rozhodně k tématuk víkendu, jímž byly partnerské vztahy. Hlavní část

programu zajistil farář a psycholog Ivan Ryšavý a byla řeč o víře, o chemii, hormonech, psychologii, Desateru, biologii, o známce, jakou by (samozřejmě anonymně) konfirmandi dali manželství svých rodičů, mluvilo se o vášnivosti, důvěrnosti a oddanosti, zkrátka o partnerských vztazích z různých stran a hodně otevřeně.

Invazi konfirmandů vzápětí bez úhony přečkal Špilberk a pár cukráren a podobných podniků a ve zbylém čase došlo ještě i na film a taky na docela otevřenou debatu o všelijakých ozechavostech, které s hlavním tématem souvisejí. Pak ještě v neděli kostel (mezitím spousta zážitků) a poslední společný víkend skončil. K čemu byl, neumím teď říct. Rozhodně to nebyla nalejvárna vědomostí, ze kterých by konfirmandi mohli být prozkoušeni. Spíš si měli něco sami ujasňovat, něco zproblematizovat a něco prožít. A snad i (kéž by) vytvořit partu, která se bude ráda vídat i v dalších letech a bude si společně ujasňovat a prožívat třeba zase něco dalšího. Takže k čemu tento a předchozí společné víkendy byly, to by měli říct nejspíš sami konfirmandi, třeba tak za rok. Nebo za deset. (Mezitím pošleme pozvánku jejich mladším kolegům, protože od října začne zase nový cyklus.)

Jan Keřkovský

Poznáte, co konfirmandi vytvořili?
Písmena HS jsou zkratkou názvu našeho seniorátu...

SENIORÁTNÍ SETKÁNÍ VŠECH GENERACÍ

v neděli 21. září 2014 v Sázavě

Téma: *K čemu církev?*

Hosté: Jiřina Šiklová, Jan Sokol, David Nečil a další

Program: rodinné bohoslužby, přednášky, rozhovory, divadlo, tvořivé dílny, zpěv, sportování

Zváni jsou dospělí, mládež i děti!

Seniorátní dny mládeže

Po konfirmaci to nekončí!!!

V červnu nám skončí další cyklus konfirmačních příprav a mnozí prožijí konfirmační slavnost. Nejsou první ani poslední. A aby bylo jasné, že konfirmací to nekončí, máme tu mládež, dorost, odrost, či jak tomu kdo říká 😊.

A aby si každý nehrál jen na tom svém písčátku, chce to, abychom se spojovali, propojovali, viděli a zažívali spolu spoustu věcí – tak jak možná někteří z vás na konfirmačních víkendech. Proto tu jsou **SENIORÁTNÍ DNY MLÁDEŽE!!**

Ať jsi z Města, Jihlavy, Třebíče, Sázavy, Krupé, Daňkovic nebo odkukoliv jinud, na konci května jsi zván do Sněžného. Od 30. 5. do 1. 6. tu bude setkání mládeže a těch, kteří se mládeži stanou v červnu – tedy konfirmandů. Téma je „jen dva prstíčky si ohřejeme“. Spousta legrace, her, zábavy, kamarádů, známých i neznámých, buřtů a ohně a také povídání pana doktora Vojtíška o sektách a jejich nebezpečích. Tak tedy se těšíme ve Sněžném na viděnou 😊.

..odpouštět..

..rozpoznávat..

..milovat..

..zvěstovat..

Máš na to.!?

LESEM
LETNÍ SETKÁNÍ MLÁDEŽE

Kdy: 24. - 30. srpna

Kde: Blažkov

Kdo: 14 - 19 let

Cena: 1500 Kč

Co: Sport, hry, dílny, hudba, společenství

Jak: Naplno

Více: www.embs.cz

Rozhovor s Jakubem, Klárkou a jejich tátou

Rodinné odpoledne se „Skutečným dárkem“

Téma nedělní školy 2014/2015 – Církevní rok

Tak trochu jiná škola aneb „medailonky“

Šestero otázek a odpovědí o neděle

Věřím... v Ježíše Krista..., jenž... trpěl

Kálef hodnotí deskové hry – Agricola

Boží velikáni – náboženství v Jihlavě

Rodinné bohoslužby v Daňkovicích

Letní dětské tábory Blažkov 2014

Seniorátní setkání všech generací

Po konfirmaci to nekončí!!!

Letní tábory Bratra Kálefa

Konfirmační víkend v Brně

Apoštolské vyznání víry

Příroda je Boží dar...

Ohlédnutí za SKldny

Aktivity pro děti

Modlitba Páně

Pětiminutovky

LeSem

facebook.com/bratrkalef

bratr-kalef.evangnet.cz

Zpravodaj pro práci s dětmi vydává Bratr Kálef.

adresa: Bratr Kálef, Vrchlického 1, Jihlava, 586 01 • IČ: 488 98 937

kalef@evangnet.cz • bankovní spojení: 2200424296/2010

šéfredaktorka: Ruth Šormová • grafický návrh a sazba: TFSoft • tisk: Tiskárna Osík • náklad: 500 kusů